

Dosarul nr. 2ra-1089/23
2-21113793-01-2ra-02082023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan- Vodă (jud.: A. Postu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Cotruță, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila,

în cauza civilă, intentată la cererea în procedură specială depusă de petiționarul Pleșca Ion, persoană interesată I.P. "Agenția Servicii Publice", SSC Ștefan Vodă privind constatarea faptului înregistrării decesului

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023, prin care s-a respins apelul declarat de Pleșca Ion și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 10 octombrie 2022

c o n s t a t ă:

La 28 iulie 2021, petiționarul Pleșca Ion a depus cerere în procedură specială persoană interesată I.P. "Agenția Servicii Publice", SSC Ștefan Vodă privind constatarea faptului înregistrării decesului lui Pleșca Fiodor Efrem, născut la XXX, survenit la XXX, în satul Talmaza, r-nul Ștefan Vodă.

În motivare, a indicat că Pleșca Fiodor este tatăl său, fapt confirmat prin extrasul de pe actul de naștere din 07 aprilie 1929 și copia certificatului de naștere pe numele său, buletinul de identitate pe numele său, extrasele din gospodăriile locuitorilor din satului Talmaza, r. Ștefan Vodă.

La 03 februarie 1991, Pleșca Fiodor, s-a stins din viață în ambulatorul din satul Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, însă careva înscrisuri în acest sens nu s-au păstrat.

După decesul tatălui său, a rămas să locuiască în gospodăria acestuia și a intrat în posesia masei succesoriale rămase după acesta, unde locuiește până în prezent.

În legătură cu necesitatea înregistrării dreptului de proprietate asupra casei de locuit, terenului aferent și celorlalte bunuri rămase după tatăl său, s-a adresat la notar unde i-a cerut un șir de acte, inclusiv certificatul de deces a tatălui său, care căutându-l nu l-a găsit, motiv pentru care s-a adresat la OSC pentru a-i fi eliberat certificatul de deces.

Notează că, în urma verificării actelor de stare civilă Serviciu Stare Civilă, s-a constatat că înregistrarea decesului tatălui său lipsește.

Astfel, OSC i-a eliberat avizul privind constatarea lipsei actului de stare civilă, din care motive este imposibilă restabilirea certificatului de deces.

În organele de stare civilă și arhivele corespunzătoare nu s-a păstrat asemenea înregistrări, fiind imposibilă și inițierea procedurii de reconstituire a actului de deces pe numele Pleșca Fiodor, decedat la 03 februarie 1991 în satul Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, din motivele lipsei actului juridic ce constituie temei pentru întocmirea actului de deces în procedura administrativă, i s-a recomandat să înainteze cerere în instanța de judecată pentru restabilirea certificatului de deces.

În temeiul art. 279 alin.1) lit. a), art.281 alin. 2) lit. c) din Codul de procedură civilă Pleșca Ion a solicitat constatarea faptului înregistrării decesului tatălui său, Pleșca Fiodor Efrem născut la 22 martie 1929 survenit la 03 februarie 1991 în satul Talmaza, r Ștefan Vodă.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 10 octombrie 2022, acțiunea depusă de Pleșca Ion, a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, potrivit certificatului eliberat de Serviciul Stare Civilă se constată lipsa actului de înregistrare a decesului lui Pleșca Fiodor, în fondul de arhivă al registrelor de stare.

Potrivit avizului privind imposibilitatea reconstituirii actului de deces nr. 3923 din 22.07.2021, inițierea procedurii de reconstituire a actului de deces pe numele Pleșca Fiodor, decedat la 03.02.1991 în s. Talmaza, r-l Ștefan Vodă, este imposibilă, din motivele lipsei actului juridic ce constituie temei pentru întocmirea actului de deces în procedura administrativă.

Instanța de fond a conchis că, solicitarea petiționarului nu se încadrează prevederile art.12 din Legea nr. 100- XV din 26.04.2001, privind actele de stare civilă,

Constatarea faptului înregistrării decesului tatălui său, Pleșca Fiodor Efrem putea fi constatată de către instanța de judecată, doar în cazul în care registrul de stare civilă a fost pierdut integral sau parțial, iar organele de stare civilă a refuzat reconstituirea lor, la caz se constată lipsa a careva înregistrări, înregistrări.

Astfel, solicitarea petiționarului privind constatarea faptului înregistrării decesului tatălui său, Pleșca Fiodor Efrem născut la XXX survenit la 03 februarie 1991 în satul Talmaza r-nul Ștefan Vodă, putea fi constatată de către instanța de judecată, doar în cazul în care anumite acte nu s-au păstrat, iar organele de stare civilă a refuzat reconstituirea lor, pe când actele cauzei denotă contrariul și anume lipsa cărorva înregistrări.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 28 octombrie 2022, Pleșca Ion a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023, s-a respins apelul declarat de Pleșca Ion și s-a menținut hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 10 octombrie 2022.

La 04 iulie 2023, Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023 solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 10 octombrie 2022 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivare a susținut că, concluzia instanței de apel, precum că soluția primei instanței este corectă, este eronată.

Prin actele anexate la dosar se constată lipsa de la domiciliu a lui Pleșca Feodor în o perioadă ce depășește termenul legal de 3 ani, fapt ce creează dificultăți în gestionarea bunurilor comune, pierderea oricărui contact precum și necesitatea de a perfectă diverse acte, constituie motive plauzibile de a admite cererea înaintată de petiționarul Pleșca Ion.

În opinia recurentului, instanțele investite cu judecarea fondului nu au dat nici o apreciere corectă argumentelor pârâtului, și a termenului de înaintare a acțiunii, și ca urmare, au emis o soluție greșită.

La 02 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului pentru notificare copia recursului, explicându-i dreptul de a depune referință.

Până la data examinării recursului intimatul nu a manifestat opțiunea de a depune referință.

Cu referire la termenul recursului:

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 25 aprilie 2023.

Conform extrasului din poșta electronică anexat la fila dosarului 99, decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023 a fost notificată reprezentantului recurentului la 30 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023, va fi examinat în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Gordian Vasile, reprezentant de avocatul Malesenco Dumitru, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul

din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către reprezentant de Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila, conține obiecții

de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Pleșca Ion, reprezentant de avocatul Bîrcă Ludmila împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc